

A kivizsgálás

Írta: Dr. Finta P. Ervin

kulcsszavak: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, laboratóriumi vizsgálat, eszközös vizsgálat

A magasvérnyomás-betegség kivizsgálása során az első és legfontosabb feladat annak az eldöntése, hogy 1.: ténylegesen van-e a betegnek magas vérnyomás betegsége

Amennyiben a hipertonia igazolódott, a következő kérdésekre kell választ találni.:

2.: A hipertonia elsődleges (ún. primer, vagy ismeretlen eredetű), vagy másodlagos (szervi baj okozza).

3.: Milyen szövődményeket okozott,

4.: Milyen társbetegségek vannak jelen,

5.: Milyen szív- érrendszeri veszélyeztető tényezők (rizikófaktorok) észlelhetők.

A fenti kérdésekre a beteg kikérdezése, orvosi vizsgálata, laboratóriumi és műszeres vizsgálatai adhatnak választ.

1.: az első kérdés: a hipertonia diagnózisa. Ismételt vérnyomásmérésekkel történik. Erről a témáról részletesen írtunk korábbi összefoglalónkban.

2.: A beteg kikérdezése. Már a régi orvosok megfogalmazták a mondatot: a jó kikérdezés fél diagnózist jelent. A hipertoniás beteg vizsgálata kérdések feltevésével kezdődik. Ezek a családi halmozódásra, a betegség súlyosságára és időtartamára, az esetleges szövődményekre utaló panaszokra és tünetekre, valamint az esetleg egyidejűleg fennálló társbetegségekre irányulnak. Rákérdez az orvos a beteg által szedett egyéb gyógyszerekre, hiszen több is okozhat magas vérnyomást. Az is előfordulhat, hogy a beteg panaszát gyógyszer mellékhatás okozza. A dohányzásra, alkoholfogyasztásra irányuló kérdések egyrészt a rizikófaktorok felmérését szolgálják, másrészt azonban fontosak az megfelelő gyógyszer típus kiválasztásához is.

3.: Az orvosi vizsgálat során a testsúly, testmagasság tisztázása, majd fizikális vizsgálat történik. A beteg bőrén látható hasfali lila csíkok, vagy nők férfias szőrzete felveti a mellékvese túlműködés lehetőségét. A tüdő és a szív hallgatásakor tüdőbetegségek, illetve szívbillentyű betegség, vagy szívelégtelenség kerülhet felismerésre. Erre utalhat a bokatáji duzzanat (ödéma) is. A pulzus tapintásával és erek hallgatásával ritmuszavarra, érszűkültre derülhet fény. A neurológiai (idegrendszerei) vizsgálat esetleg lezajlott agyi keringészavar nyomait mutathatja.

4. : Laboratóriumi vizsgálatok: A vizelet vizsgálata a veseműködés indikátora. A vérvétel során általános kémiai vizsgálatokra, illetve speciális hormon-meghatározásokra vehetnek vérmintát. Néhány eltérés jelentősége a kémiai vizsgálatokban: A vérsavó kálium szintje csökkent lehet többek között mellékvese kéreg túlműködés-, vagy vese érszűkület eredetű hipertóniában, ugyanígy vizelethajtók szedése esetén. Emelkedhet vesebetegségekben, vagy bizonyos gyógyszerek hatására. A kreatinin és karbamid emelkedés a veseműködés károsodására utalhat. Éhgyomri, illetve szükség esetén terheléses (cukorfogyasztás utáni) vércukor meghatározás fényt deríthet cukorbetegségre, illetve erre való hajlamra. A vérsírszintek ismerete (összcholeszterin, HDL (védő) koleszterin, LDL (káros) koleszterin, vérzsír (triglicerid), stb) a rizikóstatus felmérése szempontjából fontos. A hormonvizsgálatok speciális vizsgálóhelyeken történnek, legtöbbjük esetében a vérvétel, illetve vizeletgyűjtés módja is különleges. (pl.:vérvétel alvás közben, illetve felkelés előtt a hormonszintek napszaki ritmusának meghatározására, speciális gyógyszerek alkalmazását követő hormonszintmérések, vizeletgyűjtés sósavat tartalmazó üvegbe az ürülő hormon lebomlási termékek mérése céljából, stb.)

5. Műszeres vizsgálatok: Minden hipertoniás egyén alapvizsgálata az EKG vizsgálat, amely segítségével könnyen látható az esetleges szívritmuszavar, a szív bal kamrájának megnagyobbodása, vagy a szívizom oxigénhiánya. A mellkas röntgen vizsgálat kimutatja a szív megnagyobbodást, illetve az esetleges szívelégtelenség következtében a tüdőben, vagy a mellhártya lemezei között felszaporodott folyadékot. A szemfenékvizsgálat során az orvos látja a kiserek állapotát, amely a hipertonia súlyossági fokára utal.